

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Výukový materiál zpracován v rámci projektu EU peníze školám

Registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.3149

Šablona	III/2	č. materiálu:	VY_32_INOVACE_94
:			

Jméno autora:	Pavčina Sluková
Třída/ročník:	VI.
Datum vytvoření:	20.4.2012

Vzdělávací oblast:	Člověk a společnost
Tematická oblast:	Starověké Řecko a Řím
Předmět:	Dějepis
Výstižný popis způsobu využití nebo metodické pokyny:	Výkladová prezentace ilustruje vývoj prvního velkého konfliktu dějin Říma. V závěru prezentace jsou připraveny náměty na fixaci nových informací.

PUNSKÉ VÁLKY

264 – 146 př. n. l.

Ovládnutí Apeninského poloostrova

Napadání Etrusků
4 st. př. n. l. –
ovládnutí téměř celé
Itálie

265 př. n. l. –
Etruskové
kapitulovali a
Římané se stali
svrchovanými pány
celé Itálie

Punské války

A proč
punské?

- války **Říma** proti **Kartágu**
- Římané označovali **Kartágince** (potomky Féníčanů) **jako PUNY** (punicus v latině znamená fénický) → punské války
- Během **3. a 2. století př.n.l.** utkali ve **3 válkách**:
 - 1.punská válka** (264 – 241 př.n.l.)
 - 2.punská válka** (218 – 201 př.n.l.)
 - 3.punská válka** (149 – 146 př.n.l.)

Kartágo

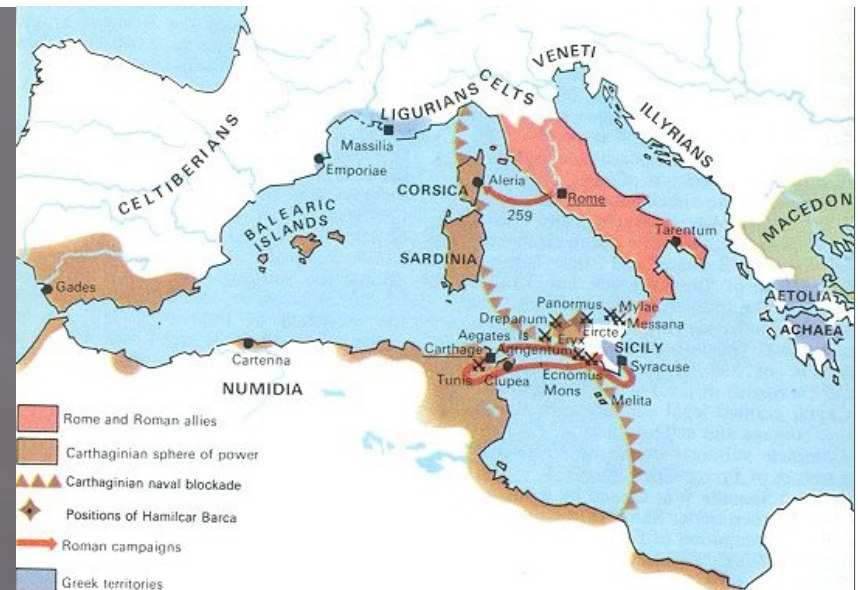
- ▣ Založeno 814 př. n. l.
- ▣ Fénická kolonie v dnešním Tunisku
- ▣ Středomořská, námořní a obchodní velmoc
- ▣ Obchodní osady na pobřeží Afriky a Evropy
- ▣ Obchod se stříbrem, cínem, mědí, slonovinou a otroky
- ▣ Konkurent Římanů

*„Bez svolení Kartága
si nikdo v moři ani
ruce neumyje!“*

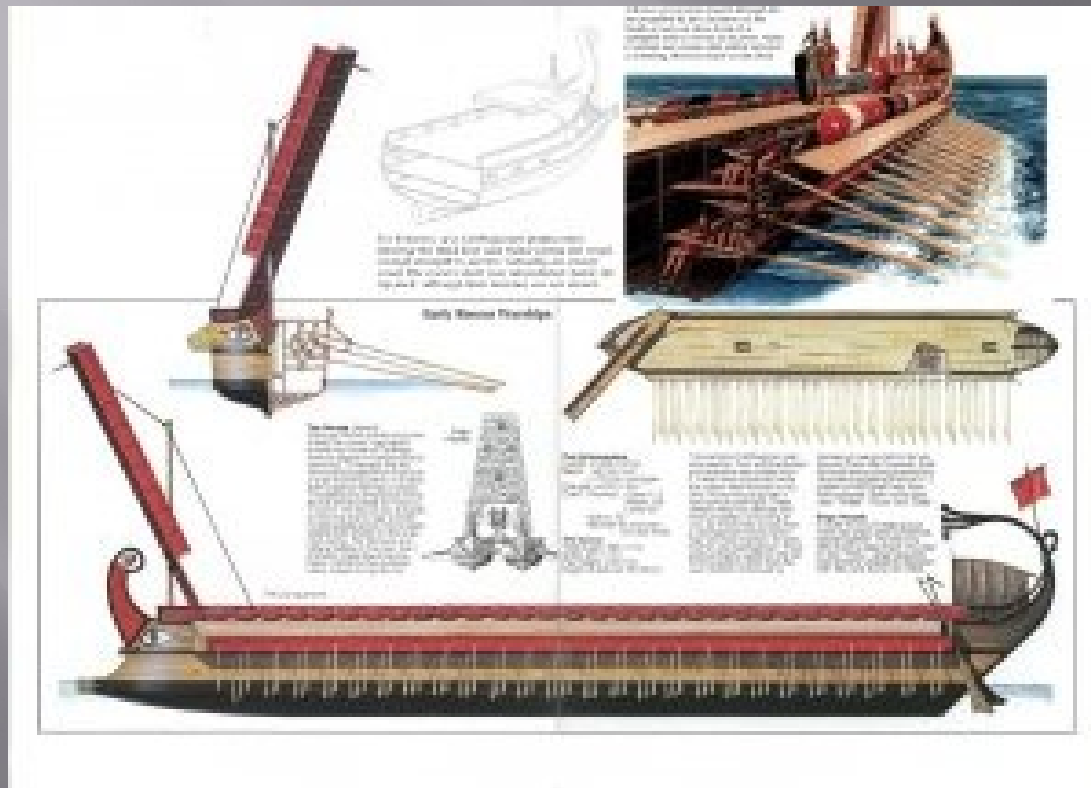

První punská válka (264 – 241 př. n. l.)

- ▣ Vyhlásilo ji Kartágo
- ▣ šlo především o Sicílii a další ostrovy na západ od Itálie
- ▣ nutné vést válku nejen **na souši**, ale **i na moři**
- ▣ Kartáginci mají převahu na moři
- ▣ Římané mají převahu na souši
 - potřeba vybudování **nového loďstva**
- ▣ **nová taktika způsobu boje na moři**
 - „havraní můstky“

Nová taktika Římanů v boji na moři

Havraní můstky = tzv. corvus

Průběh první punské války

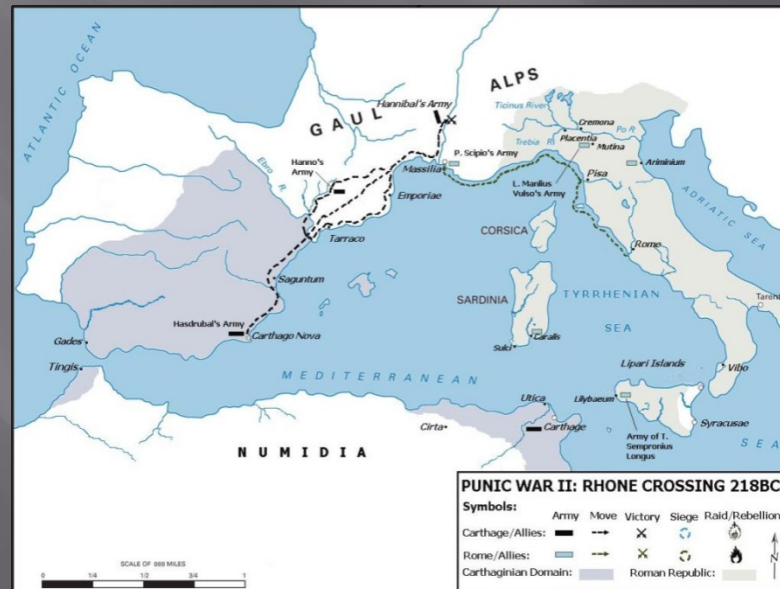
- ▣ boj se odehrával na moři i na souši - na Sicílii a severu Afriky
- ▣ odlišnost armád: Řím - svobodní občané X Kartágo najatí žoldnéři
- ▣ taktika „havraních můstků“ slavila úspěch
- ▣ Římané vítězí, poté ovšem vývoj války ovlivní námořní bouře, která zničí římskou flotilu
- ▣ vlastenecký duch Římanů → z dobrovolných sbírek vybudováno nové silné loďstvo
- ▣ Římané vítězí v rozhodující námořní bitvě u Aegatských ostrovů (241 př.n.l.)

A jak to
teda
dopadlo?

Výsledky první punské války

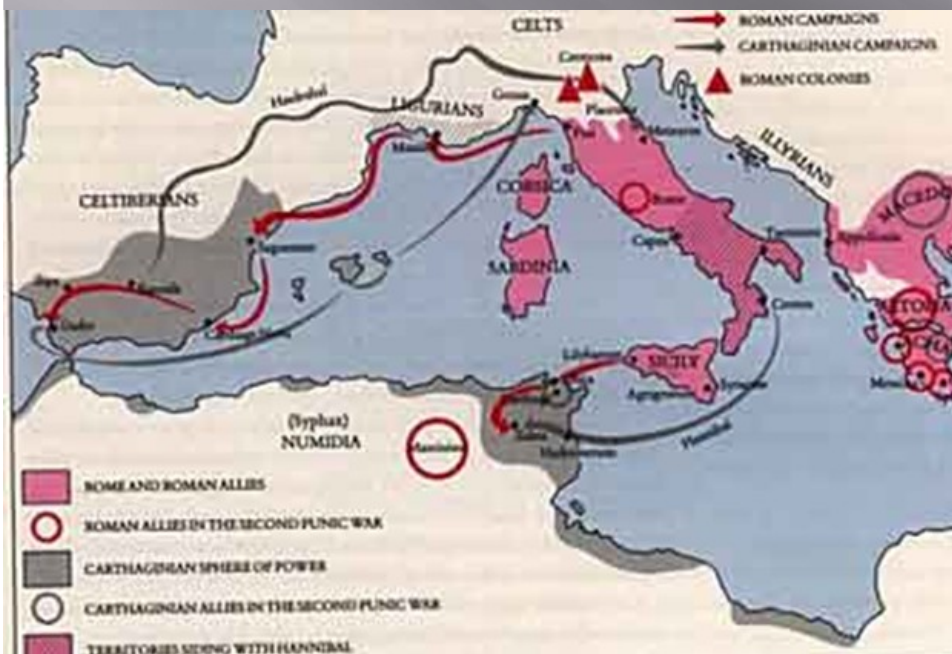
- ❑ Kartágo přichází o větší část Sicílie, Sardinii a Korsiku
- ❑ válečná náhrada (3200 talentů stříbra)
- ❑ Řím se stává hlavní námořní mocností ve Středomoří
- ❑ Středozemní moře nazývají „Mare nostrum“ – tj. naše moře

Druhá punská válka (218 – 201 př. n. l.)

- ▣ nárůst moci Kartága v Hispánii (dnešní Španělsko) → zakládají zde **Nové Kartágo**
- ▣ do čela kartáginského vojska se dostává mladý vojevůdce **HANNIBAL**
- ▣ příprava **tažení na Řím** → snaha překvapit Římany útokem po souši ze severu Itálie

Průběh druhé punské války

„Hannibal před branami!“

- ▣ Hannibal s velkou armádou včetně několika desítek válečných slonů opouští Hispánii
- ▣ Cíl: překvapit Římany ze severu
- ▣ Nutnost překročit Alpy – ztráta tisíce vojáků a všech slonů vyjma jednoho
- ▣ Římané nepřipravení a Hannibal vítězí:
 - u Trasimenského jezera (217 př.n.l.)
 - u Kann (Cann, Kanny – 216 př.n.l.)
 - = největší porážka Římanů v historii říše
- ▣ došel až k Římu (211 př.n.l.)

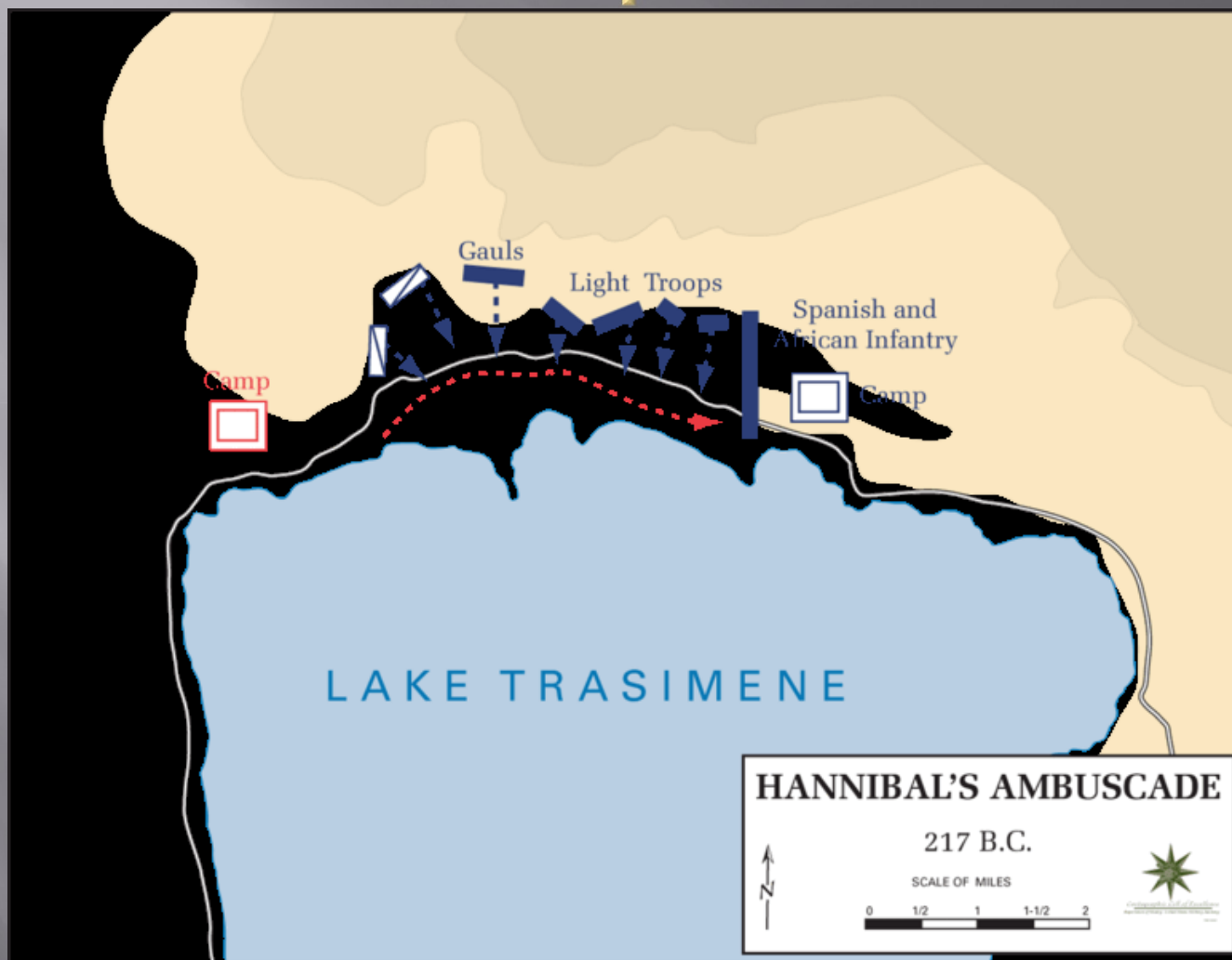
Průběh druhé punské války

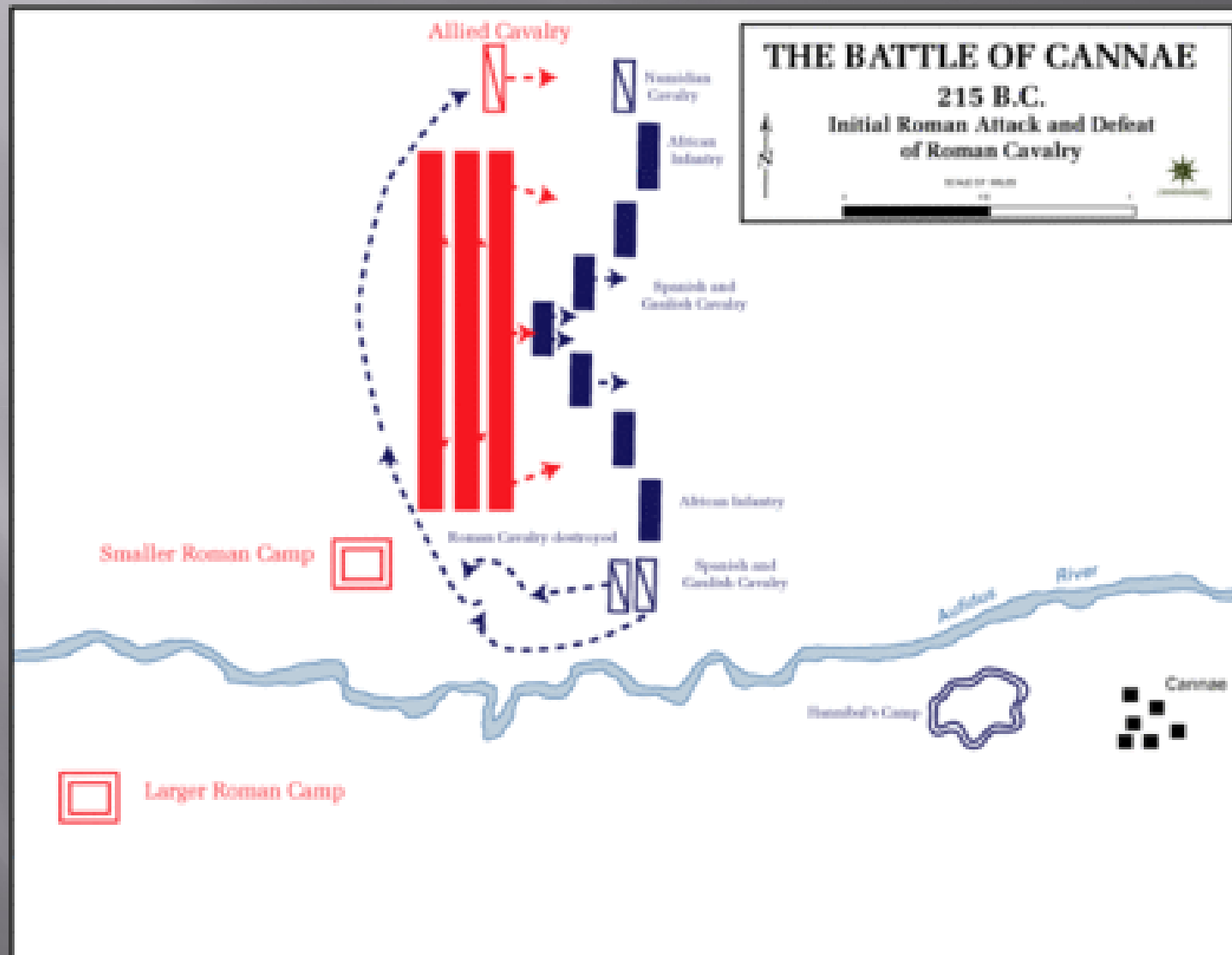
*Hannibal
ante portas!*

Bitva u Tresimenského jezera 217 př. n. l.

Bitva u Kann – 216 př. n. l.

Průběh a výsledek druhé punské války

- ▣ po Hannibalově zastavení před branami Říma zvrat ve válce
- ▣ úspěch římské vyčkávací taktiky
- ▣ protiútok Římanů vedl **Publius Cornelius Scipio zvaný Africanus**
- ▣ 202 př. n. l. definitivní vítězství Římanů v bitvě u Zamy

VÝSLEDKY:

- ▣ kapitulace Kartága – velmi přísné podmínky:
- ▣ ztráta dobytých území
(zbytku Sicílie, části Hispánie...)
- ▣ Kartágo musí vydat všechny válečné slony
- ▣ Kartágo si smí ponechat jen 10 lodí
- ▣ bez souhlasu Říma nesmí Kartáginci vést žádnou válku
(ani obrannou)

Třetí punská válka (149 – 146 př.n.l)

*Kartágo
musí být
zničeno!*

- snaha Říma o úplné zničení Kartága
- záminkou obranná válka Kartáginců proti Numídii
- Římané Kartágo po dvou letém obléhání dobyli (146 př.n.l.)
 - město srovnáno se zemí
 - část obyvatelstva vyvražděna, zbytek prodán do otroctví
- Římané zabírají veškeré územní državy Kartága → vznik PROVINCIÍ (1. byla Sicílie)

Řím se stává neomezeným pánem Středomoří!

A několik otázek s tajenkou na závěr...

1) Kolik bylo punských válek celkem?

A) 5

S) 3

U) 2

2) Jak se jmenoval kartáginský vojevůdce, který mohl dobýt Řím?

C) Hannibal

K) Hektor

S) Scipio

3) Kde se odehrála největší porážka Římanů v historii?

M) U Zamy

J) U Trasimenského j.

I) U Kann

4) Jak se jmenovalo město, které Kartáginci založili v Hispánii?

S) Kartágo

P) Nové Kartágo

R) žádné nezaložili

5) V kterém dnešním státě bychom našli ruiny Kartága?

I) v Tunisku

K) v Itálii

L) v Turecku

6) Jak nazývali Římané Středozevní moře?

N) Středozevní

O) Mare nostrum

P) Římské moře

Tajenka: _____

- ▣ Dopln chybějící informace, které se vážou k tajence:

Získal si přízvisko

Protivník

Vítězí roku 202 př. n.
l. u

Vlastním jménem

A několik otázek s tajenkou na závěr... řešení

1) Kolik bylo punských válek celkem?

A) 5

S) 3

U) 2

2) Jak se jmenoval kartáginský vojevůdce, který mohl dobýt Řím?

C) Hannibal

K) Hektor

S) Scipio

3) Kde se odehrála největší porážka Římanů v historii?

M) U Zamy

J) U Trasimenského j.

I) U Kann

4) Jak se jmenovalo město, které Kartáginci založili v Hispánii?

S) Kartágo

P) Nové Kartágo

R) žádné nezaložili

5) V kterém dnešním státě bychom našli ruiny Kartága?

I) v Tunisku

K) v Itálii

L) v Turecku

6) Jak nazývali Římané Středozemní moře?

N) Středozemní

O) Mare nostrum

P) Římské moře

Tajenka: Scipio

- Dopln chybějící informace, které se vážou k tajence:

Získal si přídvisko

Africanus

Protivník

Hannibala

Vítězí roku 202 př. n.
l. u **Zamy**

Vlastním jménem
Publius Cornelius
Scipio

Použité zdroje

Augusta, Pavel – Honzák, František: Dějiny starověkého Řecka a Říma. Praha, SPL Práce 1994. ISBN-80-86287-02-5.

Válková, Veronika: Dějepis 6 – pravěk a starověk pro ZŠ. Praha, SPN 2006. ISBN 80-7235-337-3.

Internetové zdroje dostupné pod licencí Creative Commons [cit. 2012-06-04] na:

http://www.ualberta.ca/~csmackay/CLASS_281/Lectures/Lecture.2.html

<http://hillfighter.deviantart.com/art/The-Punic-Wars-191996480>

wps.ablongman.com

<http://www.asterix.com/encyclopedie/personnages/obelix.html>

<http://www.allfreevectors.com/Free-Vector-Astrix-Obelix-002-1312.html>

<http://i-cias.com/e.o/carthage.htm>

http://www.kirkwood.k12.mo.us/parent_student/nkm/nkms_site/learning_community_pages/studentprojects/2003_2004/sem2/chris8w/romeversuscarthage_chris_m_8w/punicwar1.html

<http://warandgame.com/2010/04/13/malta-and-the-punic-wars/>

<http://warandgame.com/2009/02/11/musings-on-galley-warfare-wargaming-2/>

<http://www.ranker.com/pics/L284144/a-list-of-all-second-punic-war-battles>

<http://www.carthage.edu/classics/karthago/ancient-history-carthage/>

http://en.wikipedia.org/wiki/Punic_Wars

<http://mrguerriero.blogspot.com/2011/06/punic-wars.html>

<http://www.freewebs.com/punicfighters/punicwars.htm>

http://en.wikipedia.org/wiki/Second_Punic_War